

FØROYA SOSIAL DEMOKRATUR

kemur út eina ferð um vikuna og kostar
kr. 2,00 + porto um fjórðingsárið.

Brádf. blaðstjóri: MARTIN JOENSEN
Prent: A. ØSTER'S

peningamegi ikki nóg sterk.
Hann nationaliseraði tí allar
jarnbreytirnar

Tað sama varð gjørt í keisara-
dóminum Eysturrikkj-Ungarn.

Rusland var tá enn aftari
bæði figgjarliga og vinnuliga, og
har vórðu ikki bara jarnbreytir
gjórdar statsogn men eisini part-
ar av kol-, jarn- og stálidnaðin-
um.

Henda statstøka var tó ikki
gjórd fyri at gagna hinum minna
manninum og forða stórkapital-
inum at útsúgva ein veikan ar-
beidarastætt, men púrt og bert
í teirru ætlan at tryggja og økja
um landsins kriggsmeigi. Tá ið
einavaldsmenn og teirra álitis-
menn fóru at socialisera, so var
tað av kriggsóttá og fyri, at teir
á tann hátt kundu eftiransa
vápnagerðini og hava eina
vápnamegi, ið móta kundi hvør-
jum figginda.

Ídnaðurin í Vesteuropa byrja-
aði so sum frágreitt, á privatum
grundarlagi við illvild móti, at
staturin skuldi leggja seg uppi.
Men menningin fórði tað við
sær, at ein uppbyggjan gjórdist
neyðug. So hvørt sum útleið
komu idnaðarsamfelögin undir
stórar og tungar kreppur, sum
fórði arbeidistrot í stórum stig-
um við sær. Og menn hava
gilt orsökina til hesar kreppur
og hesi afturstig at vera tann
óstøðuleiki sum hitt óeftirans-
aða privata fyrilakssemið kemur
at hava. Í einum figgjarskapi,
sum er uttan plan, koma tvínni
brek at visa seg. Hitt eina er,
at peningaumsetingin í stór-
idnaði hefur lyndi til at vera
ójóvn, tí maskinur og aðrir lutir
ið nýttir verða í fabrikkum,
verða ikki skiftir so tíðum sum
eftirspurningurin eftir brúks-
vörum. Hitt annað er, at idn-
aðurin hefur lyndi til at stívna
og standa fastur, tí »initiativ-
id« leggur eftir at verja marknað
og monopol heldur enn at gera
nýggjar royndir og skapa nýggj-
an kapital. Tað ið skapast burt-
ur úr hesum er at peningaum-
setingin verður so stöðuleys,
ferðin seinkar, inn til at endanum
peningatilgongdin tornar upp.

Kreppurnar byrja so við, at
stóridnaðurin má siga fólk frá
sær. Eftirspurningurin fer at
minka, at kreppurnar koma so
tí tann idnaðin, ið framleiðir
brúksvörurnar. Soleiðis kemur
allur tann figgjarligi vøxturin
at stöðga og dettur niður í
arbeiðsloysi og fallandi eftir-
spurning.

Hetta fallið og lemjingin hjá

idnaðarsamfelagnum orsakað av
peningatrotið er tað, ið gongur
tí statsuppliggjan og greiðir
götuna fyri socialisering. Tá ið
tær stóru kreppurnar komu
millum bæði stórkriggini, máttu
rikisstjórnirnar bjarga miðstöðu-
bankum og handilsbankum og fáa
hendur á aksiur og ognar
sær ymiskar figgjarligar fyrirk-
ur.

Eisini trongdin til at moderni-
sera, nýgera, hefur greitt götu
fyri socialisering idnaðis.
Stöðid undir kravinum at soci-
aliserast kolminur Onglands er
tað, at kolavinnan má moderni-
serast, og tað gera teir privat-
u ognarmennirnir ikki. Ídnaðurin,
so sum hann er niður undir
komin, orkar ikki at fáa til
vega so stóran kapital, sum í
hesum förum er fyri neyðini.
Hvussu ið so vikir og vendir
verður rikið hin størsti parta-
maður, um hitt figgjarliga livið
skal koma upp á fötur aftur.

Meinigheitsbarnagarð Hjálp við børnunum

Sum Havnarfolkum flestum kunnugt
stovnaði Jens Christensen, sekretur, ein
barnagarð í K.F.U.M. her í Havn. Eftir
at J. Christensen var farin í 1939 tóku
L. D. Hansen, postkontrollurur, og kona
hansara á seg høvudsábyrgdina fyri
barnagarðinum.

Tey ári barnagarðurin hefur verið,
hava sýnt, at brúk er fyri einum barna-
garði, og tá tað má sigast at vera nakad
øvuget, at mest ungir dreingir hava
ábyrgdina fyri og umsita barnagarðin,
verður nú sett nýggi, sjálvstøðug nevnd.

Húsarúmdin hefur altíð verið ó lital,
tí hefur K.F.U.M. savnað ein byggu-
grunn, 17000 + 8000 kr., ið er lovað sum
rentufritt lán.

Tann nýggja nevndin vil nú sum
skjótast royna at fáa bygt hús til barna-
garði, og tí er ætlan at fáa í lag ein
basar á Ólavseku í ár, og loyvir nevndin
sær tí hevið at bjóða serliga Havnarfolk
— bæði menn og kvinnur — um at
hjálp okkum at savna saman og gera til
lutir til basarin.

Arbeitt verður í Meinigheitsbúsinum
hvønn týsdag og friggjadag kl. 4.

Nevndin takkar við góðum vön-
um fyri eina og hvørja hjálp.

Herluf Johansen, Helena Højgaard,
Z. Beck, Jonny Hansen,
Poul Petersen, itróttgrv.,
Paula Sørensen, J. Joensen.

FØROYSK
grønsápa
er tann besta

RØKTARI

Ein maður ella drongur, ið
hefur hug at fáast við neyt.
søkið til Roynðarbrúkið í Hoy-
vik. Løn eftir avtalu.

J. HUUSGAARD

TÍÐINDABRÆV ÚR MIÐVÁGI

Nú er langt síðan blaðið frætti
nakað hiðani.

Her eru sum so mangar aðrastaðis
í Føroyum hendar stórar broytingar
tey seinru árin, hvat sjódriftini
viðvíkir. Bygðin hefur nú aftur
ein trolara í driftini (hin fyrsti, vit
høvdu, fórst so syndarlíga undir
krignum — einki spurdist aftir til
hansara), og annar trolarin hjá
Miðvingum væntast at vera klárur
tí fiskap í næsta mánaði.

Jú, tað má sigast at vera gleði-
ligt, at bygð okkara skal verða
heimstaður fyri 2 trolarum — tað
kann verða plássinum til eina
stóra innlægu og skapa liviligi-
ar kor her, um fiskiskapur og prísir
koma at lagna seg væl nøkur ár
fram í tíðina.

Men nógv hefur tað kostað
bygðini at fingið hesi fær, og
mangur maður hefur tikið djúpt í
lumman fyri at fáa hin neyðturvi-
liga pening til vega. Væl eru
stór lán fingin til vega til hesi
trolarakeyp; men tað er kunngt,
at mangur maður hefur sett bæði
hús og heim í veð fyri at skaffa
sær pening at seta í hesar fyrirkur
og soleiðis gerast partaeigarar í
trolarannum.

Tað er at ynskja eftir, at hesar
fyrirkur fara at eydnast væl, tí
her leikar nógv á; men ikki kann
annað sigast, enn at Miðvingar
sigga ljóst uppá tað.

Hesin herviligi stórkavi, ið so
leingi varð liggjandi, hefur her
eins og so manga aðra staðnis
tikið seyðinum meint. Nakað
hoyggj hefur seyðurin í høgum
nærhendis bygðini fingið, men í
høgnum fjærri hefur tað verið
ógjærligt at veitt seyðinum nakra
hjálp, so hvør maður kann fata,
hvussu seyðinum veit við her.
Tað er ófatiligt, at landbúnaður
okkara í 1947 ikki skal vera komin
longur enn sum so, at seyðurin
má lida hungursdeyða. Tað, at
seyður, so sum nú í hesum stór-
kava, skal standa í mánaðir, uttan
at verða leskaður hoystráðið, tað
er avgjørt ikki forsvarligt. Um
hetta skil fyri ein part kanska
skyldast jarðabýtinum, eri eg ikki
førur fyri at ætla um, men hvi er
ikki í Føroyum galdandi lóg eins
og Íslendingar í mong ár hava
havið, ið ásetir, hvussu nógv hoyggj
hvør maður skal hava uppá seyðin?
Var ein slik lóg galdandi í Føroy-
um, hevði neyvna staðið so illa til
við seyðinum í dag, sum tað ger.

Várróðurin hefur ikki verið at
róst av í ár. Klakksvikingar, ið
roynt hava við lnu á Vesturhav-
inum, hava tó fingið reiðiliga væl.

Skattaprocentin var 8 í Miðvági
í ár.

Tíðindamaður.

Barnahjálpin

Telefongentur.

Miðjan apríl verður telefon-
verkið at taka telefongentur til
telefonstöðina í Havn. Byrjanarlønin
er í løtuni 157 kr. um mánaðin,
men væntandi kemur skjótt ein
viðbót aftrat, sum ætlandi kemur
at liggja um 25%.

Umsóknir um pláss verða at
senda verkstjóranum. Við umsókn-
ini má fylgja upplýsing um aldur,
sum helst ikki má vera undir 17 ár,
um skúlagongd og arbeiði, sum
umsøkjarin hefur havt áður.
Verkið krevur, at umsøkjarin fyri
at fáa pláss má siggja og hoyra væl.

Telefonverkstjórin.

Kalt-permanent, 10 kr.

(orig. amerikansk recept).

Við tí nýggja kollveltandi
uppfínissinum

„American Cold-Permanent“

kunna tygum varliga og uttan
bita »natúrlygja« hår tygara
heima.

Sendið okkum peningin, um
vera skal í frimerkjum, og vit
senda tygum portofritt eitt heilt
sett við øllum tilhoyri, hari 50
krýllunálir og greiða nýtslu-
frágreiðing.

Gev viðmæli til vinir og
kenningar.

BÍLGT VAKURT HALDGOTT

Cosmetik Post-Order Co.
Postbox Y 106
København K.

Tit fáa

bestu málingina hjá okkum.

M. P. Jacobsens málarabúð.

Telef. 323.

VALDEMAR LÜTZEN

tlf. 16

Haldið „Sosialin“